

FÖR
BARNENS JULBORD.

SMÅSAKER PÅ VERS OCH PROSA

AF

A I N A. (*E. Forsman*)

Med 8 illustrationer.

HELSENGFORS,
K. E. HOLM'S FÖRLAG.
1882.

Pris: 1 m. 75 p.

Julbocken.

FÖR

BARNENS JULBORD.

SMÅSAKER PÅ VERS OCH PROSA

AF

A I N A.

Med 8 illustrationer.

HELSINGFORS,
K. E. HOLM'S FÖRLAG.

1882.

HELSINGFORS.
HUFVUDSTADSBLADETS TRYCKERI.

1882.

INNEHÅLL:

Julbocken	2
Förrän granen tändes	4
Lilla Annas julgåfva	9
Tant Sofias gossar	17
Fritz som ville spela nattvakt	25
Mosses begrafning	31
En sannsaga	36
Lilla Maj	47
Småfickorna och fjäriln	50
Ellens trädgård	54
Helenes vaggvisa	56

Julbocken.

Hvem af oss känner icke julbocken med sin lurfviga pels, sitt långa skägg och sina dråpeliga horn? Det är visserligen sant, att han större delen af året förhåller sig mycket tyst och stilla, men låt blott julen komma, då rör han nog på sig.

Ack, den glada tiden, då mamma stickar strumpor, syr tröjor och förkläden, alltsammans åt julbocken, medan pappa hemtar hem sådana besynnerliga pakett äfven för samma persons räkning.

Vet någon af er, huru det riktigt förhåller sig med den saken? I det fallet har jag ett litet förtroende att gifva er, ty jag har det nöjet att vara nära bekant med bocken, så nära att folk till och med hedrat mig med namnet „julbockens syster“, och det låter något, skulle jag tro.

Nåväl, när man redan på långt håll kan se, huru julen närmar sig, söker bocken fram sin stora res-

pels, drar filtskor på sina fötter och kastar en ansenligt lång säck öfver axeln; så utrustad beger han sig åstad att vandra ut i den vida världen. Saken är nemligen den, att bockens filtskor likna jättens sjumila stöflor, och därför kan han ena dagen vara hos oss och den andra hundra mil borta; men det är hans hemlighet. Tro dock icke, att den gamle vandrar omkring så der bara för roskull, visst icke. Han har ett obeskrifligt starkt tycke för snälla barn, och när nu julafton stundar, då fliten och lydnaden bruka få sin belöning, stretar bocken omkring för att höra åt vid alla dörrar, der han kan uppfånga ljudet af barnaröster, om de små verkligen förtjena en gåfva på julqvällen. Får han då ett gladt svar, när han sakta knackar på, ja då smygas hvarjehanda lockande saker ned i den stora säcken på hans rygg; dockor, hästar, trumpeter, klädningar, hattar och böcker, allt om hvart annat: men bocken har ett beundransvärdt minne och när hans stora hand på julaftonen dyker ned i säcken, får han upp just det, som skall kastas in på hvarje ställe.

Den käre trofaste gamle julbocken, lyckliga de gossar och flickor i det hem, der han på sin välbekanta fråga: „Fins här snälla barn?“ får ett jakande svar.

Och nu veta ni alldeles lika mycket som jag om julbocken och hans hemligheter. Snart stundar åter den glada festen, det anar mig att vår gamle vän redan börjat sina vandringar, och får någon af er se skymten af en röd toppmössa, så gifven akt, ty då är bocken nära.

Om den hemlighetsfulla säcken i år gömmer „klappar“ för Anna och Karl Rolf och Sigrid och alla deras små bröder och systrar här i vårt Finland, ja det blir deras egen sak. Men mitt hjerta säger mig, att hvarje barn, som tänker på det lilla Jesusbarnet, hvilket den 24 December för mer än 1800 år sedan föddes i Betlehem, också vill försöka att likna Honom.

* * *

Om bocken på julaftonen hemtade åt en och annan af eder en bok full med sagor — då är det en helsning från

allas er tillgifna

Tant Aina.

Hörrän granen tändes.

Dagen var inne, den af alla så innerligen efterlängtade julaftonsdagen, och barnen voro sprittande af på en gång glädje och nyfikenhet. Ingen af dem förmådde äta en bit vid den tidiga middagen och efter denna skulle ännu följa en ändlös rad af väntansfulla timmar. Toini hade otaliga gånger frågat mamma, när theet skulle drickas, och alltid fått samma svar: „kl. 7 kommer farbror John och tant Minna, och då först kan vår jul börja.“ O, det var förfärligt länge till dess, Toini fick nästan tårar af otålighet i sina ögon, när hon tänkte derpå; store bror Karl försökte trösta henne, men han var sjelf icke stort bättre till mods, och så förhöll det sig äfven med de öfriga barnen, alla utom lilla Eva, hon med de långa, ljusa lockarna och de allvarliga, bruna ögonen, hon som alltid kunde så många sagor och

som mamma och pappa därför kallade „vår blifvande författarinna.“ Eva var sex år och rätt lång för sin ålder, en snusförnuftig liten flicka, som, då de andra bullrade, kunde stå helt stilla blickande framför sig, såsom såge hon rätt underbara ting der långt borta i det vida fjerran.

Äfven i dag var hon icke heller otålig såsom de äldre syskonen eller bråkig som de små, utan satt helt tyst och stilla vid fönstret. Barnen voro alla instängda i sängkammaren, som låg bredvid salongen, och derifrån kunde man tidt och ofta höra ett hemlighetsfullt rasslande och rullande. Ibland var det, som skulle ett tungt äppel eller en handfull nötter trillat sin väg öfver golvet, än skramlade det med papper och stundom trängde en stark doft af frisk granris och brända vaxljus in genom nyckelhålet.

Allt detta iaktogs noga af barnen, hvilka med lifliga utrop helsade hvarje nytt ljud från salongen. Eva ensam deltog icke i det högljudda sorlet, hon satt och såg, huru på den mörka gatan dernere människorna brådiskande skyndade förbi hvarandra. Hvem skulle väl också ge sig tid att vara långsam på en sådan dag; hvar och en vill hasta hem till sig och styra om litet ljus och trefnad, så godt man kan. De flesta buro stora

pakett under armen; de innehöllo helt visst julklappar för snälla barn, både större och mindre, tänkte Eva, och huru glada skulle de icke bli, som i qväll fingo bryta alla dessa intressanta pappersomslag. Men från alla dessa små funderingar öfvergingo den lilla flickans tankar småningom till någonting helt annat, ty hennes blick hade plötsligt upptäckt en stjärna på den eljes så mörka himmelen, en enslig, klart lysande stjärna, hvars milda glans nästan förklarade hennes lilla allvarliga ansigte.

„Kom och se, kom och se!“ ropade hon, och barnen sprungo alla till fönstret.

„Se ni stjernan,“ sade Eva, „den ena stjernan, är hon icke vacker?“ — „O ja, mycket!“ ropade alla.

„Jag har något att berätta er om den,“ tillade Eva långsamt, och som barnen tyckte mycket om hennes historier, stälde de sig i ring omkring systemen, stödde armarna mot sybordet och blickade oafbrutet upp till stjernan, medan de lyssnade.

„Har någon af er kommit ihåg syster Betty i dag, lilla döda Betty, som de i somras gömde i jorden, men hvars själ, sade mamma, af englarne bars till himlen; jag har tänkt så mycket på henne just nu och jag har undrat, hvilken härlig jul hon firar der uppe, der allt är så mycket vackrare

än här, säger mamma. Men," fortfor Eva med tårar i ögonen, „jag hade ändå så ledsamt, därför att Betty var så långt borta och inte alls kunde komma igen och berätta för oss om sitt nya hem, och då, just då såg jag stjernan. Förstå ni nu?"

Barnen tego, fulla af hemlighetsfull undran.

„Jo," hviskade Eva, „stjernan, ser ni, är Bettys julljus, Gud har sjelf gett henne det och englarne har tändt det. Tänk huru härligt det skall lysa der uppe, när det redan för oss är så vackert; det står just så, att vi kunna se det, och det har nog lilla kära Betty tänkt på. Hon ville helsa och säga oss, att hon har rolig jul der i sin himmel. Se, nu blinkar stjernan! Det är Betty, som vinkar åt oss. Helsa tillbaka, kära julljus och säg, att när jag också kommer dit upp en dag, skall jag göra alldeles på samma sätt, och det är ju inte alls långt från jorden till himlen, när man riktigt tänker på saken."

Just i detta ögonblick öppnades sakta dörren och barnens moder trädde in. Hon hade nyss hört dem bullra och stoja af otålighet, nu stodo de alla stilla vid fönstret och väntans långa timmar hade flytt som en dröm. Bettys julljus hade icke förgäfves blifvit tändt för dem.

„Hvad betrakta ni så noga derute?“ frågade modren vänligt.

„Vi nicka åt syster Bettys julljus,“ svarade ett halft dussin röster på en gång, och Eva skyndade att i hast berätta för mamma, hvad de talat om. I modrens öga steg dervid en klar tår, hon tänkte på det döda barnet, hvars plats i syskonringen i dag stod tom, och utsträckande sina armar kring de kära, hon hade kvar, sade hon innerligt: „På jorden är julaftonen årets käraste dag. Tänk då, älskade barn, huru härligt det skall bli, när vi alla få samlas i Guds himmel, der det är jul alla dagar.“

Dörren till salongen slogs nu upp och derinne under kristallkronan stod den gröna julgranen, full af ljus, namnam och brokiga flaggor. „O, hvad den är vacker!“ jublade alla barnen.

„Ja, mycket vacker“, sade lilla Eva med sitt tankfulla leende, „men ännu skönare är Bettys julfröjd,“ — det hade hon lärt sig förrän granen tändes.

Lilla Annas julgäfva.

„Mamma,“ sade Anna, en liten sjuårig flicka, som krupit upp på stolen invid symaskinen, der hennes mamma satt och sydde — „mamma, när jag i dag

berättade för morbror Frans, huru många julklappar Arthur och jag fingo till sista julaftonen och huru roligt det då var, frågte han, om jag någonsin tänkt på, huru många små barn finnas, som aldrig få några julklappar, ja knapt hafva en bit bröd att äta på den kära julqvällen.“

„Nåväl, min flicka, hvad svarade du?“ frågade modren.

„Just ingenting, mamma, jag tänkte“ —

„På hvad då, Anna?“

„Jo, jag tänkte på, om jag inte hade någonting att köpa för helst litet mat till julen åt något enda litet fattigt barn. Ledsamt nog är sparbössan tömd; Arthur köpte karameller åt oss för det sista, och nu har jag funderat på alla mina leksaker, om jag icke kunde få sälja någon af dem och för pengarna köpa litet bröd och annat godt åt postgossens syster, som Mari sade är så sjuk och så fattig.“

„Nå huru var det med dina leksaker?“ undrade modren.

„Jo, ser mamma, Noaks ark kan jag inte ge, då skulle gamla tant Mina tycka illa vara; hon har, som du vet, skänkt mig den och alla djuren och frågar alltid efter dem, när hon kommer hit. Min

boll har fått ett hål i sidan och dockservisen är litet skadad, i nyaste bilderboken har pappa själf skrivit mitt namn och stora ullbocken har inga horn. Bara Amelie, min stora docka, är riktigt hel och fin!“

„Men henne tycker du ju så mycket om, Anna?“

„Ja, det är nog sant, för Amelie är så snäll och så har hon så många klädningar och en egen säng med löstäck och riktig nattmössa. Jag vet inte, huru det vore att skiljas från henne, men tror inte mamma, att den som köpte Amelie, gäfvde mig rätt många slantar?“

„Det är nog möjligt; Amelie är en så vacker docka.“

„Och då skulle jag kanske få en stor korg mat,“ fortfor Anna „och en stor pepparkaka åt den sjuka flickan. Hon heter också Anna, vet du, alldeles som jag; nog ger jag ändå Amelie åt dig och ber, att du säljer den; alltid fins det någon mamma, som vill köpa den åt sin flicka till julen, för Amelie har guldörhängen i sina öron.“

„Kanske soffer du på saken,“ sade modren vänligt; „jag vill inte, att min lilla flicka skall ge något åt de fattiga för att sedan ångra sig; då är det bättre, att låta bli.“

„I morgon är det jemnt tre dagar till julen, åh det är nog tid,“ sade Anna lugnt, „godnatt nu, lilla mamma.“

„Godnatt, min Anna, sof godt och dröm om julgranen.“

Anna hoppade glädt in i barnkammaren, der hennes små syskon redan rest till Nukku Mattis land. Sköterskan Mari stod färdig att hjälpa henne med afklädandet, men först måste Anna lägga Amelie i den lilla bruna sängen, som stod tätt invid hennes egen. Det var ett så kärt bestyr att skaka ut det randiga bolstret, som var fylldt med bara mjukaste dunet, lakanen hade breda spetsar och täcket var af rödt kattun, stickadt i rutor på mammas symaskin.

Ändtligen låg Amelie der väl ombonad; hufvudet med den fina nattmössan hvilade så naturligt på kudden. „Stackars Amelie,“ hviskade Anna och klappade dockan helt sakta, för att ej väcka henne, „i morgon skall du bort från din goda säng; måtte du hos den andra lilla flickan få lika bra, som hos mig, du kära, kära barn!“

Nu kröp Anna sjelf till kojs och drömde hela natten om den stora korgen med bröd och pepparkakor, som hon delade ut åt fattiga barn, medan

Amelie satt resklädd i korgvagnen och nickade åt dem.

Nästa morgon skyndade hon fort upp ur bädden, klädde dockan i bästa klädningen, en ljusblå ylle, och packade de andra kläderna i den lilla korgvagnen. Sedan bar det af till modren.

„Här är nu Amelie“, sade Anna högtidligt, „och alla kläderna med, men den som köper henne, måste vara mycket snäll, säg dem det. Amelie är så van att man talar vänligt med henne.“

Och med dessa ord lade den lilla flickan långsamt dockan i modrens famn och sprang derpå fort ut ur rummet.

Dagen derpå kom modren med tre blanka silfvermarker: „Se här, Anna“, sade hon „detta är för Amelie. Julafton skall du få gå ut med mig, så skola vi köpa ett och annat, hvad vi kunna hitta på.“

„Så roligt, så roligt!“ jublade Anna. Hon var så glad och hvarje gång blicken oförvarandes kom att smyga bort till dockans tomma säng, tänkte hon på de tre silfverslantarne, som snart skulle förvandlas till gåfvor åt de fattiga barnen.

När julaftonsdagen kom, och en klar, vacker dag var det, trippade Anna, väl insvept i stoppad kapott, balytt och öfverkängor, ut i staden vid sin

mammas sida. Gatorna voro fulla af menniskor, som sågo så brådskande och ifriga ut, och på torget stodo de gröna julgranarna; alla små barn, som gingo förbi, måste nödvändigt stanna en stund och se på dem.

Nu gick Annas mamma in i en bagarbod och köpte så mycket bröd i sin stora korg, att Anna helt häpen hviskade: „Har du köpt upp alla slantarne nu, mamma?“

„Nej, blott en enda, min flicka, nu skola vi styra kosan till köttboden.“

Ett ganska stort stycke kött, insvept i snyggt hvitt papper, fick nu dela rum med brödet i korgen. Derpå vek Annas mamma in i en boklåda och köpte en bundt små kulörta blad med bilder och korta berättelser; till sist gled till och med en påse karameller ned i den rymliga korgen, och nu äntligen vände de om till hemmet.

„Vet du“, sade modren, när de kommit in, „då du nu fått så mycket för dina pengar, så kan det gerna fördelas på flere händer. Postgossens sjuka syster får hälften af brödet, det goda soppköttet och två små blad. Karamellerna och de öfriga bladen kan du ge åt gårdsvaktens barn, som visst aldrig fått några julklappar, då deras pappa är så fattig, och resten af brödet skall Mari få bära till

min tvätterskas lilla dotterdotter. Blir det inte bra?”

„Åjha. Så treffigt. Mamma vet då allting! Måtte nu bara Amelie också ha det bra.“

„Det skola vi hoppas“, tröstade modren.

På qvällen kom morbror Frans och klädde i salongen det hemlighetsfulla julträdet, och när dörren öppnades för barnen, — hvem kan tänka sig Annas häpnad, då hennes första blick föll på Amelie, som satt der i julgranens skugga med ny hvit klädning på sig och ett perlband kring halsen.

„Amelie! min älskade docka, hur har hon kommit hit?” ropade Anna med strålande ögon

„Gå till mamma, hon skall säga dig det“, sade morbror Frans, och det gjorde hon. Modren strök smeksamt hennes hår och sade mildt: „Mins Anna, hvad mamma en gång läste för er ur Guds egen bok? Jesus, den gode Frälsaren, har sagt: „Hvad I hafven gjort en af desse minste, det hafven I ock gjort mig.“ När du, min lilla flicka, gaf bort din käraste leksak för de fattiga barnens skull, gaf du med det samma en gåfva åt Frälsaren sjelf, och Han, som är så god, mottager aldrig en skänk, utan att ge något tillbaka. Du fick hvad du helst önskade, din egen, kära docka.“

„Ja“, sade Anna, „Gud är så god, nu känner jag det riktigt och ser också, att Han vet allting, efter som Han kunde ana, huru rysligt ledsamt jag hade efter Amelie.“

„Och när lilla Anna ber sin bön i qväll, så glömmmer du visst ej att hjertligt tacka Gud“, sade morbror Frans?

„Nej, morbror, det glömmmer jag ej!“ svarade den lilla flickan, „när Amelie ligger i sin egen varma säng och jag har stoppat täcket väl omkring henne, då säger jag: „tack gode Gud för Annas julgåfva!“

Tant Sofias gossar.

I.

Känner du kanske tant Sofias gossar? Om du inte gör det, så skall jag berätta dig något om dem.

De äro två små rödblommiga parvlar med glada blå ögon och mörkblondt, kortklippt hår. I dopet hafva de fått namnen Fredrik och Gabriel, men deras pappa och mamma och alla andra kalla dem alltid Fritz och Gabbus, dessutom benämnas de äfven med ett gemensamt smeknamn „små funtarne.“

Deras hem är en stor treffig rödmålad byggnad med hvitmålade fönsterkarmar och hvita gardiner innanför de skinande glasrutorna. Utanför trappan växa om sommarn den granna gula krassen och de vackra rosenbönorna, som slingra sina rankor ända upp mot taket, och tätt derinvid

står den hvita nybyggnaden, som pappa sjelf timrat enkom för gossarnes skull. Den har både fönster och dörrar, vind och skorsten, och man kan förvara der allt hvad man vill, både dockor och hästar, tennsoldater och bollar.

Under de långa sommardagarne är det barnens största fröjd att liggande framstupa på knäna försöka att blicka in i det prydliga dockhuset och se huru treffigt allt tar sig ut, betraktadt från den lilla, ett kvarter höga ingångsdörren. Då deras mamma sitter och arbetar vid fönstret, kan hon se rakt ned till Fritz och Gabbus, som äro mycket belåtna att åtminstone hvar femte minut få visa upp en häst eller kärra, som hon nödvändigt måste beundra. Kommer så den stilla qvällen, när solen kastar sina långa skuggor öfver åkrarna och de gröna ängarna. Arbetskarlarne vandra hemåt, kreaturen köras in från betet och deras klockor klinga så vackert i aftonens lugn, och då smyger sömnens milda engel så tyst ned till jorden. Med sitt trollspö vidrör hon lätt gossarnes ögonlock, och genast falla de igen, alldeles såsom blomman sluter sig, när natten kommer. Mamma sveper täcket om dem och ber sedan deras aftonbön med dem, en bön för far och mor, för dem

sjelfva och för hela den stora vida världen; och nu äro barnen i drömmarnes land. Der växa alla blommor höga som träd, och midt bland dem står deras eget dockhus, högt som ett strålande palats; alla tennsoldater hafva fått lif och exercera under full musik, hvarje häst har guldsadel och deras lilla trävagn är förvandlad till en verklig omnibus med namnet „Myggan“ måladt i gula bokstäfver på baksidan. Fritz drömmer till och med, att han är anförare på ett riktigt dockbantåg! Brrrr hur det går både öfver stockar och stenar. Gabbus deremot, som ännu icke rätt vet, hvad ett bantåg är för slag, drömmer helst om den lilla spräckliga grisen i ladugården, som i hans tycke är det vackraste och trefligaste djur i världen. Sålunda förflyta nattens timmar lika fort som dagens.

Icke långt från hemmet ligger skolhuset och om vintrarne tillhör äfven Fritz den glada skaran af de små, som dagligen trippa fram till den stora gulmålade trappan; han är mycket road af att lära och så är äfven Gabbus, som hemma får läsa för sin mamma. Barnens favoritnöje om vintrarne är att rita ömsevis med griffel, blyertspenna eller rödkrita, och ni må tro

det blir ståtliga ritningar. Der får man se hus, mycket högre än träden i skogen, hundar som likna får, så att man nästan kan taga miste om dem, och fåglar med ofantliga vingar. Om sommarne hinna gossarne dock icke med dessa stilla sysselsättningar, ty då är det så gruffligt mycket att se på ute; stundom få de också följa med mamma, när hon går ut på egorna att helsa på pappa, som der öfvervakar sitt arbetsfolk. Isynnerhet händer detta under höbergningstiden; hvad det nyslagna gräset doftar skönt, alla menniskor se så glada och förnöjda ut och barnen få lof att springa omkring så mycket de vilja, kasta sig ned bland de mjuka tufvorna, samt begrafva hvarandra i det gröna höet, som sticker en både i öron och näsa så förtretligt roligt. Jag är säker på, att Fritz och hans lilla bror gerna ville hafva sommar hela året om, men ändå har denna härliga tid för dem en liten otrefnad, som kännes lika bitter för båda, och det är — den arga tuppen.

Det är farmors tupp och han är så grann, som han någonsin kan bli, med sina bruna, i guld skiftande fjädrar och sin mörkröda kam; det är riktigt en ståtlig tupp, men all hans skönhet väger icke upp hans stora fel, det att han är arg. Isyn-

nerhet kan han icke fördraga barnen, och då tuppen med krigisk hållning stiger in på gården, rusa Fritz och Gabbus hejdlöst in för att ropa åt tant Sofia: „Mamma, mamma, tuppen är här.“

En dag hade deras mamma slagit sig ned i trädgården. Det var så vackert väder och solen lyste varmt på de röda provence rosorna, hvilka dofta så skönt. Fritz hade följt med för att hålla sällskap, ty det ansåg han vara antingen sin egen eller brodrens skyldighet, och så berättade han för mamma, huru modig han var. Ja, om också hundra stora arga hundar på en gång skulle rusa in i trädgården, så behöfde hon dock icke vara rädd; Fritz skulle nog med sin käpp jaga bort dem, så tapper var han.

Mamma kände sig naturligtvis mycket trygg, men just i det samma råkade Fritz få ögonen på farmors tupp, som marscherade rakt in genom trädgårdsporten, och hastigare än tanken hade den modige hjelten rusat upp bakom mamma, i hvars klädning han envist höll sig fast.

Efteråt var Fritz bra generad öfver sin rädsla, men mamma sade blott: „Man bör icke skryta öfver sin tapperhet, innan man pröfvat den i striden“, det skulle båda gossarne minnas för framtiden, men Fritz isynnerhet, menade hon.

Båda barnen hafva tillsammans ett eget rum. Der står i hörnet deras lilla bord och två små stolar, som julbocken hemtat dem sista julen; leksaker finnes der äfven af hvarjehanda slag, och under bordet har Fritz inrättat stallet för dockhästarne. De hafva det riktigt praktigt, det kan jag försäkra er, med riktig hafre i krubborna och litet hö ofvanför hvarje spilta.

I taket hänger lampan, som lyser klart i hvarje vrå af rummet. Då tar Fritz sagboken, som faster skänkt dem, och läser för Gabbus om „Kyrktuppen“ och „Prinsessan Lindagull“ och de andra roliga historierna, som alla barn tycka om, Stundom kommer också mamma in med sin stickning i handen och det allra treffligaste, som kan hända, är att hon sätter sig ned och talar om den vackra berättelsen om „Björken och stjernan“, hvilken barnen aldrig kunna höra för ofta. Äfven de tycka ju så obeskrifligt om de klara stjernorna på Guds vackra himmel, och mången afton händer det, att barnen smyga in i den mörka sängkammaren, för att från fönstret få betrakta de underbara ljusen, som de så gerna kalla „englarnas ögon.“

Der finnes särskildt en stjerna — gossarne kalla den „vår egen“, som de aldrig kunna nog

beundra, ty mamma har sjungit för dem visan om stjernan, som grät då ett litet barn varit obeskedligt, och deras största oro är nu, att också deras stjerna skall få gråta öfver dem. En gång hade Fritz icke varit snäll; han hade slagit sönder mammas vackra kaffekopp, dragit Mosse, husets katt, i öronen och sprungit ut till kälkbacken, då han skulle läsa öfver sin lexa. Allt detta hade naturligtvis gjort honom sur och tvär hela dagen, och när slutligen qvällen kom, kände Fritz med bäfvan i sitt lilla hjerta, att denna afton måste stjernan gråta öfver honom. Helt tyst låg han der i sin lilla bädd, men när mamma kom och bjöd honom godnatt, brast han i gråt, slog sina armar hårdt om hennes hals och hviskade innerligt: „Förlåt, förlåt!“

Nu måste gardinen dragas åt sidan, och se! klart och vänligt blickade stjernan rakt ned till gossen.

„Hon är glad igen“, ropade den lyckliga Fritz. „Gode Gud, låt inte stjernan mer få sörja öfver Fritz!“ bad han.

„Inte öfver Gabbus heller“, jollrade den lilla halft i sömnen, och i samma önskan förenade sig äfven mamma, der hon stod lutad öfver sängkanten och betraktade de små, rosiga anletena.

Fritz och Gabbus äro två mycket lyckliga små gossar. Gud har skänkt dem goda föräldrar och många kära släktingar, som minnas dem i kärlek; äfven ett varmt, vänligt hem och ett älskadt fosterland har Han gett dessa små. Gud hjelpe dem att tacka för allt detta både med ord och handling, Gud låte dem växa såsom plantor i Hans örtagård, växa till i ålder, kunskap och ödmjukhet!

Nu har jag berättat för er om Fritz och Gabriel, deras hem och deras nöjen, men den som vill höra mera om dem, får veta det i nästa historia.

Fritz, som ville spela nattvakt.

II.

Fritz, som ville spela nattvakt.

Det allra härligaste, som Fritz kunde tänka sig, var att få bli nattvakt, och i hans tycke var gamle Petter Flink, gårdens brandvakt, den lyckligaste människa i världen. För det första fick han vara längre uppe än någon annan, och Fritz, fann åtta slaget, då han och hans lille bror måste krypa till kojs, vara en mycket ledsam sak. Just då man var inne i den bästa leken eller på det roligaste stället i sagboken, hette det: „Nu är klockan åtta, och gossarne måste gå och lägga sig“, och denna tillsägelse kom alltid för tidigt i den liflige gossens tycke.

För det andra hade den lycklige Petter Flink en underbar blank messingspipa och med denna måste han blåsa hvarje timme så högt och ljude-

ligt han kunde, för att hvar och en skulle höra, att han var vaken. Allt nog, Fritz kände i sitt unga hjerta en brinnande längtan att helst en enda gång få träda i gamle Flinks ställe, och med detta djerfva förslag kom han fram en dag just vid frukostbordet.

„Mamma“, började han, „jag skulle så förskräckligt gerna vilja bli nattvakt här på gården.“

„Du“, sade mamma förundrad, „men du törs ju aldrig gå ensam genom den mörka salen en gång.“

„Åh, jag är inte nu mera alls rädd“, försäkrade Fritz, „inte rädd hvarken för vargar eller björnar och inte för mörkret heller. Söta snälla mamma, låt mig bara få bli nattvakt.“

„Nå“, sade tant Sofia betänksamt, „du kan ju få försöka en natt; vi skola tala med gamle Peter, att han lånar dig sin pipa.“

„Tack, tack, älskade mamma!“ ropade den öfverlycklige Fritz, „får jag försöka redan nästa natt?“

„Ja, hvarför icke“, menade den medgörliga mamma. Lille Gabriel, som satt midemot Fritz vid bordet och tuggade på en duktig smörgås, såg med beundrande blickar upp till sin modige broder, hvilken för idel glädje knapt mer kunde svälja en matbit.

Hela dagen var Fritz utom sig af fröjd, tiden ville blott icke gå fort nog för honom; äntligen var dock middagen förbi och alla lexor lästa, och nu blef det mörkare för hvarje timme som förflöt. Klockan half åtta åt Gabbus sin qvällsvard, men Fritz fick lof att äta senare, för att stå sig bättre till sin nattliga tjenst; snart sof Gabriel lungt på sin kudde, det blef tyst i huset och Fritz greps af en högtidlig beklämning. Vid bordet bad modren honom flere gånger, att han skulle äta riktigt ordentligt, för att sedan kunna hålla sig varm, ty natten lofvade att bli kall; men Fritz kände sig besynnerligt nog icke det minsta hungrig. Sedan de ätit, sade modren: „Kanske du nu tar din paltå.“

Med högt klappande hjerta drog Fritz den varma rocken på sig, Han hade i smyg tittat ut på gården och funnit, att der såg mörkt och otrefligt ut, så att han just kände sig litet illa till mods, men han försökte att hålla sig rask, och när mamma satte gamle Flinks hvisselpipa i handen på honom, blef han med ens riktigt karlavulen.

„Som du vet, sitter jag uppe här i matsalen och väntar på pappa, som ännu i qväll kommer hem från sin stadsresa“, sade mamma, medan hon knöt på Fritz' hufvud mössan med örlappar och trädde ett par duktiga ullvantar på hans händer

„jag nämner bara om det, ifall du skulle bli rädd eller börja frysa och vilja komma in igen.“

„Åhnej“, försäkrade Fritz ifrigt, „i natt kunna mamma och pappa sofva riktigt lugnt, jag skall nog vakta gården åt er.“

„Godt“, sade mamma och skjöt honom sakta utom farstudörren. Der stod nu gossen ensam i den kalla, stjärnklara vinternatten; rundtomkring honom var allting så stilla, alla menniskor sofde säkert redan, han hade också varit så sent uppe denna qväll, tyckte Fritz, att han bestämdt trodde det var midt i natten. Huh! det kändes riktigt hemskt.

Sakta gick han nedför verandans få trappsteg och började vandra fram och tillbaka på gången nedanför, dit ljuset från mammas lampa kastade långa, smala skuggor. Plötsligt kom han ihåg pipan och började blåsa af alla krafter; det var då äntligen något, som kunde kallas roligt, men fasligt kallt var det och läpparne ville riktigt frysa fast vid messingen. Han tänkte på Petter Flink, som brukade gå rundtomkring hela gården ända ned till riorna och ladan, och han, Fritz, hade icke ens vågat sig omkring byggnaden. Med dröjande steg begaf han sig nedåt trädgården, men när han kom förbi hörnet, derifrån man icke mer kunde

se skenet från lampan i matsalen, kände han sig så obeskrifligt ängslig, att han genast vände om och skyndade fram till trappan igen. Då, o ve och fasa! hvad såg han komma emot sig der — jo, ett stort lurfvigt djur.

„En björn, en björn“ skrek den stackars Fritz och rusade alldeles utom sig mot tamburdörren med djuret i hack och häl efter sig. „Mamma, mamma! här är en björn på trappan, släpp mig in för all del!“ snyftade han.

Han hade knappt hunnit ropa, innan mamma stod der och tog emot honom i sina armar. „Hvad har händt?“ frågade hon, „är du redan ledsen på att vara nattvakt?“

„Nej, mamma, men björnen.“

„Det var ju er egen gamla Musti, som varit med pappa till staden och sprungit hem förut för att säga, att hans husbonde följer efter“, sade mamma skrattande.

Ja, ganska riktigt, der stod Musti som följt med in då dörren öppnades; den såg lika trefflig och fryntlig ut som vanligt och Fritz måste just litet skratta åt sin rädsla.

Mamma föreslog nu, att han skulle gå till sängs, och det ville Fritz så gerna, ty nu märkte han, att han var både trött och sömning. Då han

krupit ned i bädden, satte mamma sig på sängkanten och läste hans aftonbön med honom. Sedan böjde hon sig ned, kysste gossen på den höga pannan och sade: „Sof nu godt, min käre Fritz, och glöm aldrig att tacka Gud för din goda bädd och ditt trygga varma hem, der du har det ännu mycket bättre, än svalungarne i boet under vår takås.“

Det var så tyst och fridfullt i det välbekanta rummet, klockan pickade förtroligt i vrån och Gabriels jemna andedrag accompanerade den. Ack, hvad Fritz kände sig nöjd att åter vara inom hemmets skyddande väggar, — ja, han kunde riktigt ur djupet af sitt lilla hjerta tacka den gode Guden för detta kära, älskade hem.

Kanske blef hans kärlek till hemmet denna afton rätt djupt grundlagd äfven för framtiden, och den gosse, som af hela sitt hjerta kan älska sitt hem, han skall under hela lifvet hafva godt deraf. Det vissa är, att Fritz aldrig mer ville spela nattvakt.

III.

Mosses begrafning.

Kommen Ni ännu ihåg tant Sofias gossar, stora bror Fritz och lille Gabriel? Helt visst gören Ni det, då skall jag också hålla mitt löfte och berätta för eder något mera om dem, en liten historia som rör smågossarne ganska nära. Men ordentligt skall det vara och därför skola vi börja från början.

Hvem var egentligen Mosse? Jo Mosse var den stora beskedliga svart-och-hvita gårdskatten, som funnits i huset, så långt barnen kunde minnas till-

baka. Den var så from, klöstes aldrig och höll obeskrifligt af gossarnes pappa; blott den slapp in i rummen gick den genast och strök sig mot honom och ville bli upptagen i famnen.

När mamma hade färsk fisk eller stekt fågel till middagen, blef Mosse alltid bjuden på kalas och det var en fröjd att stå i köket och se, huru den gamla gossen smorde kråset ur ett fat invid spisel. Mosse tyckte äfven mycket om grädde, ehuru han aldrig bjöds derpå, utan måste i största hemlighet sjelf skaffa den; så snart mamma vände ryggen, vips var också Mosse på bordet och slickade upp all mammas kaffegrädde. Stackars Mosse hade bara en förargelse i sitt eljes så lugna och treffliga lif — den hade en ovän, en stygg grå katt, som alltid brukade klösa och bita Mosse, att den så länge den lefde fick gå med ett halft öra och en liten bit borta ur det andra. Detta gjorde dock mindre än intet till Mosses utseende, ty i gossarnes ögon var den alltid lika vacker med sin svarta pels och den hvita haklappen, som ibland hade likasom en liten skiftning i grått, alltsom favoriten mer eller mindre gassat sig på ugnen.

Ja, såsom nämndt, Mosse var en förträfflig katt i alla afseenden och barnens synnerliga älskling. Ni kunnen derfor begripa deras oro, när den en

dag var försvunnen. De sökte honom öfverallt hvar sökas kunde, men förgäfves, och slutligen menade pappa, att räfven ätit upp den kära Mosse. Barnen hyste ändå ett svagt hopp om att den ännu skulle komma till rätta och så blef det vår och solsken och vackert väder.

Gossarne sprungo mycket ute, ty redan knoppades björkarne och gräset skiftade litet i grönt på gården; en dag lekte barnen nere i redskapslidret och hvad sågo de der, jo — gamla Mosse liggande död på en halmkärfve.

„Mamma mamma“ ropade Fritz och rusade åtföljd af Gabriel in i sängkammaren, nu ha vi hittat Mosse och han är riktigt stendöd.“ Nu skola vi hålla en präktig och riktigt hederlig begrafning.

Pappa följde med dem ned till lidret och allt var som barnen sagdt, der låg Mosse med slutna ögon och sof, den skulle visst aldrig vakna mer.

„Mosse måste få en ordentlig begrafning“ sade pappa „Frits får springa och bjuda skolgummans gossar Wolmar och Gustu och mamma är nog snäll och trakterar er med kaffe och russinkringlor för gamle Mosses skull.“

Sagdt och gjordt. Då de två gästerna kommit, lyftes Mosse varsamt på barnens lilla vagn, som drogs af Fritz, Gabriel följde efteråt med de andra

gossarne och i spetsen för tåget gick pappa sjelf med spaden. Grafven gräfdes i trädgården under de stora asparne och kläddes med litet grönt, hvad som fanns att tillgå, och nu bäddades Mosse dit ned så vackert som möjligt.

Medan pappa fyllde igen grafven sjöngo barnen: „Mosse är död och begrafven“, hejsan! nu få vi graföl! men de ville icke rätt komma ut med sången, ty krokodiltårarne sutto i halsen och alltjemnt afbröts den af en högljudd snyftning. Just som de alla stodo så kring den lilla jordkullen som pappa rundade så nått, hördes en jemmerlig klagolåt; hu hu miauuu, miauuu, låt det från körsbärs skogen, och se der satt Mosses fiende, den grå katten, och tjöt af alla krafter. Kanske ångrade den sig alla de gånger den klöst och rifvit stackars Mosse, som alltid i lifvet fick gå med trasiga öron för den grå kattens skull. Pappa hade i hast slagit ihop ett litet kors och skrifvit derpå med tydliga bokstäfver Mosses hederliga namn; det sattes nu på grafven och — sedan var allting slut. Mamma väntade på trappan med kaffe och bröd, ost och smörgåsar åt de små begrafningsgästerne, som gjorde skäl för sig af allt hvad som bjöds att litet trösta sig i sorgen.

Men nere i sin lilla graf sof Mosse så godt, solen sken derpå och asparne susade så sakta, som om de velat sjunga en vaggång öfver det döda djuret. Barnen lade alla dagar kråkris och sippor, både blå och hvita, på grafven, mången saknadens tår föll i de små blommornas fina kalkar vid minnet af det sköna kaffekalaset och ofta sade barnen till sin mamma: „Aldrig skola Fritz och Gabriel glömma gamla Mosse.“

En sannsaga.

Mer än 12 år hafva redan förgått, sedan den hemska gästen hungersnöden blek och skrämmande vandrade från trakt till trakt i vårt älskade fosterland. Hvar och en af de äldre, säkert också några bland barnen, minnas nog ännu, huru stora skaror af tiggare gingo omkring på landet och i hvarje gård bådo om en bit mat för sig och sina små. Det var en sorglig tid. Må Gud i sin nåd från oss afvända en ny hungersnöds fador. —

Nåväl, långt borta i Tavastland vid en af dess vackra sjöar låg der ett litet torp inbäddadt bland furor och björkar. Der bodde torparen Jussi och hans hustru Maja med fem barn. De voro ett flitigt hederligt folk, men också till dem kom hungern slutligen och klappade på dörren. Mor Maja

En sannsaga.

skakade från påsen det sista mjöldoftet och bakade deraf tre små kakor, från träget tog hon den sista saltfisken och när detta var uppätit, måste de alla man ur huset på den sorgliga färden att tigga från gård till gård.

Far tog fram kälken och satte yngsta barnen derpå, väl ombonade med en gammal fårskinns-tröja, mor läste fast stugudörren och stoppade nyckeln på det gamla vanliga stället under dörrposten. Gud allena visste om hon någonsin skulle öppna den igen. Far var redan ett stycke på väg med kälken och de tre äldre barnen gingo sakta efteråt; nu kom också mor. Hon klagade icke, men från hennes sorgsna öga föll en klar tår ned på den frusna drifvan. Ännu engång vände hon sig om der vägen krökte sig, för att kasta en afskedsblick på det kära hemmet. Det låg der så lugnt vid strandbrädden i den skumma vinterdagern och tysta stodo furorna deromkring, liksom sörjde de öfver att icke mer få se skorstenen ryka och det lilla gafvelfönstret skimra af ljuset från pertblosset.

Familjen hade redan mer än en vecka varit borta och sålunda aflägsnat sig ganska långt från hemmet. De hade alla gått tillsammans, men det måste nu taga slut, ty för så många på engång

kunde det icke finnas mat i de redan bårdt anlitade gårdarne. Far tog då två af barnen och gick sin väg, mor tog också två och så blef Matti, den älsste gossen, lemnad ensam. Han var en rask tioåring med linhvitt hår och ögon så blå som linnets blommor; trots hunger och köld var han alltid glad och der han nu stod allena på den snötäckta vägen med en tom påse kastad öfver axeln och en liten käpp i handen, kände han sig så nöjd och trygg, som om han varit den rikaste gosse i hela Finland. Sjungande på en gammal visa började han vandra framåt och bäst han så gick, såg han en stor ny gård ett stenkast från vägen in i mörka skogen.

Det var middagstid och Matti kände sig hungrig, därför styrde han genast sina steg ditåt. När han kom in i stugan var der ingen annan än värdinnan hemma, hon nickade vänligt åt gossen, der hon satt och spann vid sin rock, och bad honom stiga fram till den varma spisen; men fast der brann en god brasa, kokade ingen matgryta öfver elden. Det såg icke lofvande ut, tyckte Matti, men han beslöt att tuga och vänta.

Lågorna dansade så muntert bland de kådiga vedträden, de lyste upp hela stugan och värdinnan med. Surr, surr, sade hennes flitiga spinnrock,

hjulet gick så qvickt omkring, att man blefriktigt yr i hufvudet att se derpå, tyckte Matti. Men hvar blef middagen, tiden led och brasan slocknade småningom ut. Slutligen vågade gossen sig fram med en fråga derom. „Stackars barn“ sade den vänliga värdinnan, „jag har inte ens en brödbit att stilla din hunger med, men derborta i tinan står litet deg och surnar.“

Hon tog en trädiskål, öste med handen en näfve af den grofmalna degen deri och räckte sedan skålen åt Matti, som genast helt belåten satte sig ned på spiselkanten och började äta. Det smakade ganska illa, ty degen var både sur och besk samt full af hvassa sådor, men hungern är en god krydda och äta måste man, tänkte Matti. Sedan han slutat sin måltid, tackade han värdinnan såsom mor lärt honom derhemma och begaf sig åter ut på vandring. Så gick det från by till by i vida nejder. En dag, då det led mot skymningen och gossen mödosamt sträfvade framåt genom drifvorna, såg han något framför sig, ett svart föremål utmed vägkanten. Först trodde han det var en hund, men då han kom närmare, såg Matti att det var en liten flicka. Förundrad betraktade han henne, derpå sade han: „Hvad är du för en liten en och hvarifrån är du hemma?“

Barnet såg upp med ett par klara ögon, men svarade ej. Då Matti sedan upprepade sina frågor, fick han slutligen höra att flickan hette Anna, att mor dött då hon var mycket liten och far sjuknat medan de gått omkring. Med bröderna skulle hon sedan följa, men de gingo så fort, så fort, menade den lilla gråtande, och nu satt hon här ensam, frusen och trött på den kalla snön.

„Vänta“ sade Matti raskt, „du är ensam och jag är så med, vi skola slå oss tillhopa vi två och du skall få se, att det blir riktigt roligt; stig nu upp och kom med mig, här kan du inte bli sittande, för det är redan sent.“

Helt upplifvad af detta glada tilltal steg flickan genast upp och fattade gossens framsträckta hand. Tårarne torkade på kinden och snart smålog hon så gladt, ty nu var hon jn icke mera allena. Matti å sin sida kände sig helt stolt öfver att få beskydda någon, han tog genast Annas lilla knypte och hängde det öfver axeln; derpå började de två barnen att vandra vidare hand i hand. Så kommo de i djupmörkret fram till en gård, der de fingo gröt och „kalja“ till qvällsvard samt lof att sedan de ätit, krypa upp på den varma ugnen. Matti hade tagit af sig sin tröja, nu bredde han den omsorgsfullt ut på den bästa platsen för Annas räk-

ning och svepte väl om hennes små frusna fötter. Hon somnade snart, trygg i känslan af att det var någon, som brydde sig om henne, men Matti låg länge vaken och tänkte på många ting. På stugan derhemma, vid sjöstranden, på far och mor och syskonen, när skulle de väl råkas igen? Kanske, då sommaren kom och klädde jorden grön åter, då sjöns vågor löstes från det tunga istäcket och alla små foglar sjöngo i skogen. Då skulle han med Anna, sin nyssfunna vän, taga vägen till den välkända trakten, hvilken glädje! Han tillslöt ögonen vid denna härliga tanke, och somnade drömmande, att han satt som förr vid strandstenarne nedanom stugan och skar åt sig en båt utaf bark, men båten blef allt större och större, ja till slut ett stort grannt skepp, som skulle föra honom långt bort till främmande land. Rundt omkring honom var det sommar och solen sken honom i ansigtet, så att han vaknade. Ack, i verkligheten var det ännu en hård, kall vinter och ljuset från spiseln var den sol, som väckt honom. Matti suckade, visserligen var han en rask gosse, som icke så lätt tappade modet, men nog skulle han ändå gerna sett, att drömmen varit sanning. Det kändes allt en smula svårt, att åter begifva sig ut i snön, men då kom han att se på Annas lilla

förnöjda ansigte och genast blef gossen helt lätt om hjertat. Vänligt skyndade han att väcka upp henne, delade med flickan brödkanten, som husmodren gett dem till morgonmål, och rustade sig åter till uppbrott.

Genom köld och mörker, drifvor och storm, gick de två barnens långa färd, och Gud allena, Han, som äfven öfver den minsta sparf utsträcker sin milda hand, vårdade sig om Matti och Anna och öppnade månget varmt hjerta och hem för dem. Stundom måste de äfven bära motgång och hårda ord, stundom fans der icke något att gifvas bort i gårdarne; då fälde Anna lätt modet, men Matti tröstade henne alltid igen med sitt: „Gud hjälper nog.“ En gång stannade de på en vacker herrgård och der kommo herrskapets barn och sågo undrande på dem. Annas skodon voro nu alldeles utslitna och så tog Matti mod till sig och begärde åt henne ett par andra. Barnen hörde noga på hvad gossen sade, sedan skyndade de ifrigt till sin mamma och talade om alltsammans. Den fina frun kom sjelf ut och språkade med Matti, som nu måste berätta både sin egen och Annas historie; frun fick tårar i sina vänliga ögon, då hon hörde huru de två små funnit hvarandra, och hon skänkte dem många goda, nyttiga saker samt en präktig

väggkost. Ännu långt efteråt brukade barnen med glädje tala om herrgården, som de kallade „lyckans gård“, och den blida frun med ögon lika djupa och blå som sjön derhemma.

Så gick den långa kalla vintern småningom förbi, våren började sitt vänliga arbete att smälta drifvorna och solen lyste varm från den sköna, klara himlen. Då vaknade i Mattis hjerta en brinnande längtan efter hemmet, den fattiga stugan under furorna. En dag eller två funderade han på saken, sedan tog han Annas hand och vände om dit den många mil långa vägen. Genom byar och gårdar, genom skogar och mossar och förbi bäckar som muntert dansade fram, öfver bruna klippor gingo de två och framåt gick det, så fort deras små fötter kunde bära dem; de liksom drefvos af en osynlig makt — hemlängtan. Ute i skogen knoppades löfträden, man tyckte sig nästa kunna höra huru gräset växte på ängarne och högt uppe i skyn jublade vårens glada lärlor.

Ändtligen nådde de hemsocknen och trakten blef allt bekantare för Matti; till vattenqvarnen hade han en gång varit med far att mala och till den gula herrgården hade mor sändt honom med spånad. Der låg kyrkan, der han sista julas sett

alla de vackra ljusen brinna; nu var vägen icke mera lång till hemstugan. Matti var så glad när han talade om allt detta för Anna, att han alls icke märkte, huru den lilla flickans ögon stodo fulla af tårar. Till slut bröt der fram en dof snyftning ur det lilla beklämda bröstet; då stannade Matti helt förskräckt och såg häpen på henne.

„Hvarför gråter du Anna?“ frågade han.

„Ack“, sade hon, „du är nog glad du, Matti, som kommer till ditt hem, men jag har intet jag.“

„Åh, är det ingen annan sorg“, log Matti tryggt „det vet du, Anna, att mitt hem är också ditt.“

„Ja men hvad säger mor?“

„Mor tackar Gud, så har hon alltid gjort, hvar gång Han gett mig en ny syster eller bror“, och lugn i sin tillit strök Matti med tröjärmen den sista tåren från Annas kind. — Nu kunde man redan se sjöns glimmande vatten, deruppe på backen stod den gamla rönnen med fogelboet i toppen och derunder slingrade sig gångstigen fram. Ifriga skyndade barnen framåt, ännu en krökning af vägen och se der i aftonsolens glans låg det tortiga hemmet, den grå stugan med de sneda fönsterkarmarne och den svarta skorstenen så skön som någonsin kungapalats i de små pilgrimernas ögon.

Hängbjörken sänkte som förr sina svajande grenar öfver takåsen, de sista solstrålarne glimmade på insjöns vågor, som sakta slog mot stranden och i stugudörren stod mor i sin välkända dräkt med det blida leendet på sitt kära ansigte. Matti drog ett djupt andedrag, en tår af ousäglig fröjd glittrade i hans öga vid denna den käraste syn på jorden och med ett glädjeskri sprang han fram. Han hade återsett hemmet och modern och kände i denna stund ingen önskan mer. Och Anna? Ja det gick alldeles som Matti sagdt, mor tackade Gud för henne och tog henne till sin dotter. Kort förut hade Herren kallat bort den yngsta flickan till sin egen ljusa himmel och nu, sade mor, kunde man riktigt se, hvarför han gjort det, det var ju blott för att det skulle finnas en ledig plats i hem och hjertan för lilla Anna.

Far gräfdde åter i åkern, mor spann igen sitt lin och Gud vände småningom nöden från deras härd.

Om någon af er, som läsen denna historia, en sommar skulle resa genom det vackra Tavastland, så s'en då noga efter stugan vid sjöstranden, den ligger icke långt från vägen. Kanske få ni då äfven se en skymt af Matti och Anna, eller åtminstone af rënner på backen eller den stora

hängbjörken, der sommarens vänliga svalor qvittra
så förnöjda om Guds stora kärlek till hela den
vida verlden och alla de små barnen, som trygga
få hvila i skuggan af Hans beskydd.

Lilla Maj.

Hvem är lilla pian här?
Mammas egen Maj det är,
Liten vänlig vårbloms knopp,
Mammas fröjd och pappas hopp.

Ögon såsom sippans blå
Lilla Maj har fått också
Och en kind af „mjölk och bär,“
Såsom gufar säga plär.

På sin mammas arm så godt
Sitter Maj och småler blott
Som en ung prinsessa stolt,
Liten trulsa klädd i kolt.

Och vid mammas bröst förnöjd
Hviskar Maj med stilla fröjd:
„Mamma, vet du Maiki är
Uti dig så rysligt kär.“

Se nu har jag tecknat lätt
Lilla glada Majs porträtt,
Sådan som hon går och står
I sin friska barndoms vår.

Kanske när en annan gång
Maj får sig en skaldesång,
Är det såsom ungmö r'en
Af en man — med röst så len.

Aldrig dock, det lofvar jag,
Får hon uti ungdomsdag
Något bättre menadt pris
På ett flärdfriare vis.

Väx och blomma lilla ros,
Blomma gladt och stilla hos
Far och mor för framtids dar,
Med din blyga oskuld qvar.

Småflickorna och fjäriln.

„Nej se en fjäril“ sade Elli. „Ja se en riktig fjäril“ sade Aina och nästa ögonblick stodo båda småflickorna lutade öfver skrifbordet för att rätt kunna betrakta den stackars lilla sommarfågeln, som nyss vaknat upp ur sin dvala och nu fladdrade omkring på fönsterglasets i Marssoleus klara strålar.

Det var en helt vanlig fjäril, brun med litet blått på vingarna och guldstoff lätt strödt deröfver, och ändå funno Elli och Aina den så vacker, emedan det var den enda. Om sommarn sågo de ju i trädgården en otalig mängd både gula, blå, hvita och bruna, men dock tyckte de nu, att denna fjäril var den allra vackraste, som de någonsin fått ögonen på. Ehuru det var vinter ute och isen låg tung öfver sjöns blå vågor, kom det med ens såsom en fläkt af sommarn emot dem med

den lilla fjäriln. Den påminte dem om blommorna i trädgården, provencerosorna, jasminerna och den anspråkslösa resedan, hvars doft brukade tränga in genom de öppna fönstren i salongen. Den påminte dem äfven om det glada lifvet ute på ängarne, då höet bergas, solen strålar och muntra fjärlar fladdra öfver de afslagna blåklockorna och prestkragorna upp mot den klarblå sommarhimlen. Hvem har icke just som Elli och Aina sprungit omkring på fälten tills man slutligen varm och trött dignat ned i en hövålm, der små hvassa grässtrån picka en i nacken. Ingenting kan vara treffligare än detta, det veta alla glada barn på landet.

„Hvad skola vi nu göra för det kära sommarbarnet“ sade småflickorna.

De funderade hit och dit, men som de voro obekanta med fjärlarnas lefnadsförhållanden, visste de alls icke, hvad som mest behagade den lille främlingen. Aina tog ett blomblad, lade derpå litet socker samt några droppar vatten och försökte sedan att varsamt föra gästen till denna läckra kost, som skulle föreställa honing. Det stackars naturbarnet förstod sig emellertid icke det minsta på denna välmenta förplägning, utan

flög genast bort mot fönsterkarmen, der solen glödde på de röda gardinerna.

Småflickorna voro helt bekymrade, de fruktade att den kära gästen skulle dö af svält; men hvad stod att göra. Hvarje gång man försigtigt satte fjäriln på kanten af blombladet, slokade han ovarsamt sina vingar i sockervattnet — han var alldeles omöjlig. Snart sjönk den tidiga vinterdagen ned till skymning och fjäriln kröp in i ett veck på gardinen.

„Nu sofver han“ sade småflickorna och inom kort gjorde de sjelfva detsamma. Nästa morgon uppgick mörk och mulen, inte en solstrimma bröt fram och snön föll i tunga hvita flingor från den mulna himlen.

„Godmorgon fjärl“ ropade Elli, då hon tidigt kom fram till fönstret, men den stackars sommarfågeln vaknade icke, död och liflös hängde han med sina små fötter fast vid gardinen. Det var förgäfves som Elli andades på honom med sin varma andedrägt, han rörde sig icke mer.

Sakta lade barnen honom ned till hvila på den vackra skriftygsmattan, och der ligger han ännu med sänkta vingar utan ett tecken till lif. Dagligen betrakta småflickorna honom med vänliga ögon, men endast solens eldsblick skall åter en-

gång väcka honom till lif. Kanske har sommaren då hunnit komma, den kära efterlängtade sommarn, och då får fjäriln flyga dit, der alla små fjärlar äro hemma — bland blommorna i solljuset under Guds sköna blå himmel.

Ellens trädgård.

Röda rosor får vår kind
Af den friska vintervind
Och utöfver sjö och land
Ligger snö från strand till strand.

När i tidig morgonstund
Ellen, väckt ur nattens blund,
Låter glada blicken fly
Ut der redan dag ses gry.

Se då står på fönstrets rand
Trädgården från sagans land,
Full af palmer gräs och strå
Med små vackra fåglar på.

O hur härligt, aldrig har
Ellen i sin lefnads dar

Ellens trädgård.

Misses' Photograph

Sett så många blommors krans,
Sådan färg och sådan glans.

„Mamma, goda kära du“
Ropar Ellen, „skynda nu,
Se hvad sköna blommors tropp
Under natten vuxit opp!“

„Ja jag ser, min flicka kär,
På din lilla trädgård här,
Men en hägring är den blott,
Flyr då vinterns köld förgått.

Gladt du må dem älska dock,
Blommornas och trädens flock,
Blott ej dervid glömma bort:
Deras fågring är så kort.

Ellen, blott i himlens höjd
Bor en oförgänglig fröjd.
Jordens skönsta ros förgår,
Himlen blott har evig vår.“

Hélènes vaggvisa.

Slumra min älskade lilla,
Slumra så stilla,
Mamma är här vid din bädd;
Var icke rädd!

Alla små foglar i bo
Sofva i ro,
Hufvudet gömdt under vingen
Uti syskonringen!

Blommorna slumra också
Med daggdroppar på.
Vågorna sofva vid strand,
Vakna ibland!

Natten har kommit så sakta,
Englarne vakta,

Hélènes vaggvisa.

Jorden, som slumrar i frid,
Lugn och blid.

Uppe i himlen den höga
Vakar Guds öga
Städs öfver stora och små,
Dig också!

Derför min älskling hvila!
Från leken ila,
Slut dina ögon så stilla,
Slumra min lilla.

I Waseniuska bokhandeln (E. Holm)
i Helsingfors:

- Två vänner.** Bilder ur Verkligheten. II. 6 m.
- Aesopiska fabler.** Med 31 planscher och 56 illustrationer. 6 m. Inb. 8 m.
- Sylvia.** Sagor, sånger och skildringar. Rikt illustrerad. 2 band à 5 m.
- Barnen i byn.** 16 teckningar af O. Pletsch. Text af R. Hertzberg. Kart. 3 m.
- En barndomsdag.** 6 bilder ur verkligheten. I. Text af Z. Topelius. Kart. 5 m.
- Barndomsbilder.** 36 originalteckningar af O. Pletsch. Text af Z. Topelius. Inb. 3 m.
- Julgubben och tomtarne.** Illustrerad. Text af R. Hertzberg. Kart 4 m.
- D:o Med bilder i ljustryck, eleg. inb. 10 m.
- Drummelpetter** eller lustiga historier och tokroliga bilder. Kart. 2 m. 80 p.
- Skämt och Allivar.** 8 sånger vid piano af Fr. Pacius. Ord af R. Hertzberg. Illustr. af O. Pletsch. 3 m.
- Hertzberg, Kalevala** berättad för ungdom. Med 8 teckningar af R. V. Ekman. Kart. 2 m. Inb. 3 m. 50 p.
- Blommor i skogen.** Teckningar af O. Pletsch och F. Flintzer. Texten bearbetad af R. Hertzberg. 3 m. 50 p.
- Tvenne barn** som söka och tvenne fullvuxna som finna himlen. 50 p.
- En skynt af Paradiset.** Berättelse. 50 p.

Wassmann's bookkeeping Manual
Bookkeeping

- Ted Chase, Miller or Tackling, 11. 5 m.
Armeda, Miller, 11. 21 p. 1/2 m. 5 m.
stationer, 5 m. 1/2 m. 5 m.
Sylvia, Baker, Miller or Tackling, 11. 21 p. 1/2 m.
stationer, 5 m. 1/2 m. 5 m.
Baker, Miller, 11. 21 p. 1/2 m. 5 m.
of R. Hartberg, 11. 21 p. 1/2 m.
La. Hartberg, 11. 21 p. 1/2 m. 5 m.
of Z. Tackling, 11. 21 p. 1/2 m.
Baker, Miller, 11. 21 p. 1/2 m. 5 m.
of Z. Tackling, 11. 21 p. 1/2 m.
Jugoslav, Miller or Tackling, 11. 21 p. 1/2 m.
of R. Hartberg, 11. 21 p. 1/2 m.
Dr. Miller or Tackling, 11. 21 p. 1/2 m.
Baker, Miller, 11. 21 p. 1/2 m. 5 m.
of R. Hartberg, 11. 21 p. 1/2 m.
Miller, 11. 21 p. 1/2 m. 5 m.
of R. Hartberg, 11. 21 p. 1/2 m.
Baker, Miller, 11. 21 p. 1/2 m. 5 m.
of R. Hartberg, 11. 21 p. 1/2 m.
Baker, Miller, 11. 21 p. 1/2 m. 5 m.
of R. Hartberg, 11. 21 p. 1/2 m.
Baker, Miller, 11. 21 p. 1/2 m. 5 m.
of R. Hartberg, 11. 21 p. 1/2 m.
Baker, Miller, 11. 21 p. 1/2 m. 5 m.
of R. Hartberg, 11. 21 p. 1/2 m.

So. barnlitt. 3.

Forsman

KANSALLISKIRJASTO-KANSALLISKOKOELMA

120 100 6197

X

